

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

III. Darlaeus de regina tollenda, ac regno in se transferendo deliberat.
Riccium Pedemontanum interfici curat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

uina Comitem cum ea commisit. Is tum in Anglia aberat, ibique ducta vxore, duos filios genuerat: quorum natu maior Darlæi dominus dicebatur, genere & forma præstans circiter vnde viginti annorum iuuenis. Huius in matrimonium asciscendi reginæ auctor fuit Morauus, etsi non serio id ageret, vt qui minime tam paucorum annorum, & quidem priuatæ conditionis iuueni nupturam pararet; sed eo consilio, vt simulatum & odiorum semina inter Hamiltoniorum & Læuinæ Comitum familias iaceret. Ab his nuptijs quum præter spem regina non abhorreret, Mathæus Stuartus, Læuinæ Comes, qui, vt diximus, in Anglia hæcenus exularat, bonis ac dignitati restitutus fuit. Cum eo in Scotiam redijt Henricus filius, à regina comiter acceptus: quem quotidiana illecta consuetudine non mediocriter amare cœpit, ac tandem vnum sibi adsciuit, clam indignante Morauo, & tam patri quam filio necem, reginæ vero captiuitatem machinante. Hoc conatu frustratus Morauus, cum Angliæ regina fedus renouauit, accepta ab ea quater mille librarum annua pensione, ac per totum regnum tumorem per seditiosos concionatores spargi curauit, nuptias illas ed spectare vt Papanæ, factionis assumto rege, reformata, si dijs placet, religio extirparetur, & nobilitas ad restituenda Ecclesiæ bona cogereetur. Quibus dici non potest quantopere hæreticorum animi fuerint commoti. Equidem Catholico regi vix quidquam probro suis contingere posse existimo, quam si hæresi liberam grassandi permitrat facultatem, ac sibi ipsi subditis suis morem gerendi necessitatem imponat, vt tum Mariæ reginæ accidit cui vnus tantum Sacerdos permissus erat, qui Missam Catholico ritu celebraret qui tamen in conspectu reginæ à Morauii ministris iniuriose fuit pulsatus. Ipse Buchananus, qui ex meritis mendacijs earum rerum historiam contexit, in Calvinisticis Consistorijs decretum ait, vt de eo tamquam idololatra, secundum Mosaicam legem, pena sumeretur. Tandem Morauus, adiuucta sibi magna tam procerum quam plebis factione, regi ac reginæ apertum bellum indixit, nihil dissimulans, id se velle vt Darlæus regno deiceretur. Regina vero quamuis bello parum assueta, singularem tamen animi magnitudinem in omnibus præ se ferens, mox & ipsa quantas potuit copias contraxit, iisque rebelles fudit ac fugauit: qui plerique in Angliam sese recepe-

runt. Harum rerum accepto nuntio, Elisabetha cum suis habita deliberatione, non apertum cum Scotis bellum gerendum, sed Mariam reginam insidijs circumueniendam esse decreuit: quæ & facile sint processuræ, Mortonij potissimum opera, qui in Scotica aula pleraque pro suo lubitu administrabat. Huius consilij præcipui auctores fuerant Cæcilius & Thomas Randolfus: qui vnà cum Bacono ab Elisabetha in Scotiam missi, cum Mortonio, Ruueno, Lindesio & Macgillio conspirationis socijs, consilia communicarunt. Hi deinde Darlæum solum nocti, ei suaserunt vt muliebtii imperio sese eximeret, ac regnum, quod consortis impatiens sit, ipse administraret. Ad eam rem sua auxilia nunquam ipsi defutura. Etsi vero in omni hac re parum sit difficultatis, tamen etiamsi vel maxime impedita esset, rem tantam, in qua & de honore ipsius & publica regni salute ageretur, omitendum non esse, sed mature aggrediendam. Nihil vero iuuenis animum magis pupugit ac commouit, quam Davidis Riccij mentio, quo ministro regina in rebus suis plerisque utebatur, quum ob summam industriam & dexteritatem, tum singularem fidem percharo. Huius illi auctoritatem & potentiam inuidiose exaggerabant omniaque non modo ipsius nutu circumagi, sed etiam proceres, atque adeo ipsum regem contemni calumniabantur. Huius ergo audaciam reprimendam & superbiam insigni exemplo retundendam ac sine dubio eo sublatio, reginam quæ nutu eius circumageretur alia consilia sequituram, & tam regem quam proceres maiori in precio habituram. Sic ergo Davidis cædes decernitur, ipso rege certis capitibus subscribente.

III. Nec vero difficile erat iuuenilem Principis animum ambitione exaui expugnare. Cnoxi interim publico scripto Gynæcoeratiam infestante Mortonius vt ex vna regem, ita reginam ex altera parte incitabat, & quascumque poterat inter maritum & vxorem odij causas ferebat, Darlæum id agere insusurrans, vt regni arbitrium omnemque potestatem à regina in se solum transferret. Inter hæc regina omnium istorum ignara, absente Morauo, regni comitia indicit ad res tam religionis quam iustitiæ melius constituendas. Darlæo clam indignante, vt quæ sciret de pœnis eorum qui in Angliam profugerant

tam-

tamquam perduellium, actum iri. Sed ex postea res incidit quæ totum regnum miseris modis conturbavit. Primo Cardinalis Sancti Andreani; deinde Davidis Riccij cædes. Et huius quidem ordo sic habet. Quum rex à maleuolis instigatus, Riccium, cui regina multum fidebat, tollere decreuisset, vñ cum Iacobo Duglassio Mortonij Comite, Patricio Lindesio, & Patricio Ruueno, in cellam reginæ ubi cœnabatur, per scalas angustas & secretas ascendit. Tum regina Ruueni potissimum habitum contemplata (arma enim longæ tunicæ superinduerat, galeam capiti impostam gerens) Quid hic, ait, Ruuene, ridiculus quidem, sed nullius boni index, sibi vult apparatus. Tum ille, Nebulonem, inquit, quærimus, quem tu ð regina, nimis magno in precio habes: digito in Riccium intento. Ibi regina perterrita, vim ab homine deprecari cœpit: sed intentato pectori pugione silere iussa est, nisi cum eo interfici mallet. Sic miser ille ante reginæ pedes, iustitiam implorans confodit & trucidatur. Anglorum qui primi huius cædis suosores fuerant, Consilium erat, hoc facinore in conspectu reginæ perpetrato ferum quem iam fere ad ultum regina vtero gestabat, perdere, inimicitiasque irreconciliabiles inter regem & reginam seminare. Si enim isti uenturum hominis cædem quæsiissent, facile eius alibi occidendi potestatem habuissent.

Patrata hac cæde, à coniuratis reginæ custodes sunt apposti. Postridie Morauus ex Anglia reuersus est, à regni Ordinibus ad comitia euocatus. Habita deliberatione, reginam tollendam esse, à quibusdam decretum aiunt. Cædis in Riccio perpetrata causa ad alterum prætextitur: cui tamen pauci fidem habebant, quum Davidem iam secesserum ac deformem, nullam etiam ob causam quam ob summam fidem & industriam reginæ percharum fuisse non ignorarent. Quin etiam de Catholicis omnibus in toto regno interficiendis, & Darlæo solo Rege proclamando Consilia inita. Morauus interim, homo astutus & versipellis reginam clam adit, & superioris cædis ac prodicionis ignarum se simulans, rogat ut regina facinus istud auctoribus ignoscat. Tum regina, ne minimum quidem de pristina Maiestate remittens, Nihil certi hac de re statuere se posse inquit, quamdiu velut in custodia asseruaretur: libertati vero restitutam, plus illis præstituram quam petere aut expectare ausing. Morauus inde Regem

de bona Reginæ voluntate edocet: qui mox & ipsam se eam adit, & ut præteritarum iniuriarum memoriam deponere vellet obsecrat. Et regina quidem maritum acriter initio obiurgat, & quam imprudenter egerit demonstrat. Anglos quippe & coniuratos id vnum spectare & agere, ut se cum fetu extincta, ipsum quoque deinde è medio tollant. Mox ille errore cognito, multis cum lachrymis iterum veniam precatus, omnem conspirationis ordinem deregat: decretum nempe à coniuratis, Flaminium, Leuistonum & Iacobum Balfurium in iudicio reos peragendos, & publice supplicio afficiendos alios proceres alijs modis tollendos; tum feminas aliquot primarias suffocandas esse: ac simul promittit ac protestatur, se contra Reginæ libertatem nihil posthac moliturum. Inde proceribus, & maxime coniurationis socijs, præclaram reginæ voluntatem prolixè exponit, & pro ipsius libertate intercedit. Re diu multumque disceptata, alijs reginæ cædem urgentibus, alijs nouam eius gratiam hoc beneficio captantibus, tandem Darlæo reginæ, ex morbo etiam affectæ, custodia permittitur: qui ea nocte vñ cum illa ex Edimburgensi arce Dumbarum profectus, tum multas copias, in quibus nouem millia armatorum erant, collegit. Hoc inopinato euentu perterriti coniurati plerique in Angliam aufugerunt: Morauus vero non multo post, deprecantibus pro eo nonnullis proceribus, ex Anglia reuocatus, & à regina in gratiam receptus fuit: quæ quidem gratia deinde in ipsius reginæ æregis exitium vertit.

Darlæus, Morauum & socios in tanta apud reginam auctoritate esse, ut ipsorum arbitrio omnia administrarentur, indignatus, reginæ consilium de tollendo Morauo detexit: quod illa auersata, regem ad alia Consilia flexit. Quia vero Darlæus hoc suum propositum iuuenili quadam temeritate ita celare non poterat, quo eius indicia ad Morauum peruenirent: Morauus insidjs regem sibi præuertendum decreuit. Circa idem tempus Mortonius, Lindesius & alijs Scoti transfugæ, Elisabethæ commendatione in gratiam à Maria regina recepti sunt: qui mox, vix dum reuersi scelerata in patriam & reginam Consilia agitare cœperunt, atque illud præcipue, ut inter regem & reginam discordiarum semina sererent. Quam vero animaduertent, ad reginam contra maritum incitandum nullas valere artes, Me-